

CORINA CRISTEA

3R:

Resentimente...

Reminiscențe...

Reverberații...

EDITURA VREMEA

BUCUREȘTI

2021

CASA BÂNTUITĂ

„Umbli brambura printre cuvinte, fără să dai socoteală nimănui. De parc-ai putea spune orice, prin orice altceva... Și totuși ești înțeles/ghicit, atâta vreme cât te-nconjori de adimensionalele și atemporalele chei mentale.”

Nicolae Florean Pinte

Casa era pe deal. Singurul deal din orășelul T., așezat într-o vale, o depresiune a unei regiuni muntoase. Copiii învățau la școală că și dealul fusese munte dar se tocise. Îl măcinaseră ploile și ninsorile abundente care coborau de pe crestele munților ascuțiți. Dealul fusese cândva al unui Iacob de la Stână dar foarte demult. Nimeni nu-și amintea când. Nici cine fusese Iacob de la Stână. Nici cum arătase. Se presupunea că fusese cioban, din moment ce se numise Iacob de la Stână. Acum i se spunea tot Dealul lui Iacob de la Stână dar casa fusese luată de Stat și închiriată, fiecare cameră închiriată altcuiva, căci era mare criză de locuințe. Statul luase casa în primire după ce doctorul Marcheș plecase definitiv în străinătate, cu soție cu tot, imediat după război. El construise casa după gusturile miresei lui, cu banii miresei lui, o fetișcană bogată, frumoasă și deșteaptă, așa cum scrie la carte. Deasupra intrării largi, cu poartă ce se desfăcea să intre trăsura sau mașina, era o inscripție cu litere negre pe zidăria care fusese galbenă și acum era cenușiu-maronie, Casa Romantică. Totuși chiriașii și cetățenii din vale îi ziceau Casa Bântuită, căci circulau povești stranii de la plecarea doctorului înapoi.

Una zicea că nevasta cea tânără, bogată și deșteaptă, se spânzurase. Unii știau că-l surprinsese pe doctor culcându-se cu asistenta chiar în patul conjugal și de ciudă, după ce o dăduse afară pe asistentă, cu scandalul de rigoare necesar situației, se spânzurase. Mulți ziceau că o făcuse chiar de cuiul din pivniță în care iarna atârnav slăninile. Alții cunoșteau varianta că doctorul Marcheș o surprinsese pe nevastă-sa, Doinița, culcându-se cu grădinarul în foișor iar ea, tot de ciudă dar și de frică (?), se spânzurase. Ba chiar existau unii care auziseră că doctorul o omorâse cu un bisturiu, o tranșase în bucăți și plecase în străinătate cu ea în valiză și cu asistenta pe post de soție cu pașaportul Doiniței și că grădinarul se spânzurase, că o iubea pe asistentă. În străinătate a fost arestat și decapitat. Acum, în nopțile de iarnă, când e viscol și frig, cei patru vin în salon să se încălzească la focul din șemineul care nu mai funcționează de mult, unul dintre chiriași i-a făcut coteș câinelui iar următorul a ținut în el trei pisici, dar ei nu știu asta, nu-și dau seama, căci sunt fantome. Nu se știe sigur ce s-a întâmplat cu asistenta dar se știe precis că vine la întâlnirile de la miezul nopții. În tot cazul, chiriașii erau bucuroși să se mute, se zăbăteau din răspuțeri cu cereri și audiențe la Spațiul Locativ să obțină altă locuință sau să facă schimb de locuință – o mișcare foarte uzitată în oraș, motivând depărtarea față de locul de muncă, drumul anevoios iarna, lipsa de presiune a apei, aglomerația de la bucătăria comună și bineînțeles... vizitele fantomelor.

Îndată după '89, după ce au început retrocedările de proprietăți, a apărut din senin, din iarbă verde, un urmaș al doctorului, o nepoată de la fratele rămas în țară, tot doctor, și nepoata avea acte în regulă, avea chiar un act care dovedea că unchiul ei, doctorul, cel care zidise casa, cumpărase dealul de la un moștenitor direct al lui Iacob de la Stână; deci era proprietară nu numai pe casă ci și pe

deal. Mari încurcături cu avocați, legi și hârtii și hârțoage dar cu câștig de cauză.

Nepoata, crescută în oraș, cu școala făcută în oraș, cunoștea casa și legendele ei. Se măritase după ce terminase facultatea de silvicultură și lucrase la un Ocol Silvic din munții apropiați, acei munți ascuțiți, dințați, ce înrămau valea, scăpase de adresarea „tovarășă domnișoară” la vârsta de treizeci și trei de ani, cu un inginer chimist din Sighișoara, Elis Hartzauer, și plecase cu el în Germania. Acolo au deschis un salon de înfrumusețare, cu tot tacâmul – cosmetică, gimnastică, aburi, jacuzzi, manichiură, pedichiură, vorba aceea „ras, tuns și frezat”, numai că era în exclusivitate pentru doamne. Au fost prosperi și fericiți treizeci de ani, când un accident la ski, în Elveția, l-a scos pe Elis din rândul celor vii. N-au avut copii. Văduva, Lucreția Hartzauer s-a simțit străină, bogată și nemângâiată. A hotărât să se întoarcă în țară și s-a trezit moștenitoarea și posesoarea a două averi. Pe cea din Düsseldorf a lichidat-o cu mare profit față de investiție, iar în țară avea planul să-și trăiască viața visând. După ce a rezolvat plicticoasele hărțuieli cu actele și a eliberat casa de „păduchi” (ăștia fiind vechii chiriași, care i-au pus multe probleme, extrem de neplăcute) a renovat casa în amănunte, cu pricepere și „gust german” pentru detaliul tehnic, a angajat două femei de „bună condiție” și bune la treabă, Ema și Ala, bucătăreasă și menajeră, care pretinzând că nu-i pot pronunța numele îi spuneau doamna Harță. Ea nu s-a supărat, chiar s-a amuzat. S-a hotărât pentru o pensiune. A anunțat prin afișe mici pe stâlpii de electricitate din oraș, la Gară, la Tribunal, la Stadionul de fotbal și în ziarele locale:

„Pensiune elegantă la „CASA ROMANTICĂ” pe Dealul lui Iacob de la Stână:

- 1) Cameră mobilată cu acces la două băi și grădină.
- 2) Mic dejun și cu marmeladă.

3) Cina la ora 6 p.m.

Pentru audiție și vizionare – telefon..., între 11 a.m. și 15 p.m.”

Fiind așezată chiar în vârful dealului, casa avea două fațade, una spre răsărit, cuprinzând cu privirea, de pe balcon, străzile principale și piața cu clădirea Tribunalului, alta spre apus, cu ferestre largi la etaj, în care soarele se oglindea fastuos la plecarea din zi și care cădea abrupt cu privirea aurie pe Biserica catolică, acompaniată de megalomania unui cimitir cu spațiu generos. Dealul era înconjurat ca de un brâu de o șosea lată, asfaltată, pe care primăvara și toamna aveau loc concursuri de motociclete iar vara, duminicile dimineața, divertismente sportive punând în valoare triciclete, trotinete, chiar și biciclete. Din brâul șoselei porneau radial străzi cu case frumoase, cu obloane și curticele cu flori. Între șoseaua circulară și casa doctorului Marcheș fusese pădure firavă, aluniș și coarnă, dar acum mai rămăseseră doar câteva exemplare rătăcite, lăsate din considerente estetice. Statul parcelase dealul, vânduse terenuri pentru construcții de locuințe private și se ridicaseră case elegante, vile ochioase cu grădinițe și terase, desenate modern, acomodată să fie confortabile, unele dintre ele până la lux.

Lucreția Hartzauer se zbatuse să recâștige tot dealul, avea acte în regulă dar nu reușise, bineînțeles, ar fi fost o sfidare de-a dreptul imperială să fii proprietarul terenului de sub atâtea vile somptuoase. Nu câpătase nici despăgubiri. Ei nu i se luase, nu i se furase nimic, îi picase din cer, de unde de ne-unde, o moștenire copioasă. Era mai plăcut să aibă în vecinătate „oameni de vilă” decât crâng de aluniș în care, pe vremuri, apucase și ea vremurile acelea, se duceau perechile de îndrăgostiți, mai ales liceeni, să se sărute, pipăie și să viseze la mai mult. Fusese și ea cu Dănuț, dar nu ca să se sărute sau pipăie, ci să se mărturisească unul altuia de insucces în amor. El tânjea după

Noemi, ea după Neguț, iar ăștia doi erau și ei pe undeva, prin aluniș, pupându-se de zor. Atunci, ea cu Dănuț au mâncat semințe de bostan și au devenit prieteni.

Vederea spre cimitir putea părea mai sumbră dar din zidul casei până în zidul cimitirului era grădina ei, în pantă, în care deja, după doi ani de efort, străluceau trandafiri, din mai până în septembrie, octombrie târziu. Ușa spre grădină era zăbreliată, să nu intre fantomele din cimitir. Din șoseaua-brâu, spre poarta mare a zidului dinspre Tribunal, drumul, asfaltat încă de când se înălțase clădirea, se desfășura în două serpentine largi. Când Lucreția era încă în școală, venea cu colegii și se dădeau cu săniuțele pe acest drum care acum ducea spre casa ei, spre sufletul ei.

În primele două săptămâni, după ce afișase anunțul, și ea, și Ema, și Ala păziseră serpentinele de după perdele. Nimic! Nici telefonul nu suna. A trecut luna iunie cu prima generație de trandafiri din grădina dinspre cimitir. A trecut iulie cu cel de al doilea regiment de trandafiri și pe serpentine nu urca nimeni. „Nici măcar din curiozitate” gândea ea. Când Ema și Ala coborau în oraș pentru târguieii încercau să culeagă câte o șoptă, să prindă vreun zvon despre pensiune dar nu aflau nimic. Oamenii erau așezați la casele lor. Orașul avea trei hoteluri noi – superstar – și câteva mai mici, din trecut, construite după moda de dinainte de primul război mondial. Viligiaturii aveau unde poposi și, de fapt, Lucreția nu dorea viligiaturii, ea voia locatari permanenți, cum citise ea în romane deși i se spusese, în timp ce amenaja casa, că ideea nu era tocmai grozavă, era chiar riscantă, căci era total depășită. Și a trecut și august.

* * *

O telegramă din Edinburgh? Poștașul a urcat dealul, și-a câștigat răsplata pentru efortul de a aduce o veste la CASA ROMANTICĂ, Dealul lui Iacob de la Stână,

orașul T., fără număr, casa n-a intrat niciodată în vreo numărătoare și fără numele adresantului, ca și cum s-ar fi adresat clădirii. Răsplata a fost „un deți” de palincă din partea Emei și o stacană cu kvas, făcut în casă, bineînțeles, din partea Alei. Răsucindu-și mustața, poștașul (el spunea despre el că e vechi cât orașul) zice:

– Noo! Acum, dacă mă lasă doamna Ema s-o pișc de fund, mă declar mulțumit.

Ema și Ala cunoșteau situația și conversația, erau plictisite, nu se mai revoltau, nu se mai amuzau, nu se simțeau jignite, poștașul era vechi cât orașul, chiar ele îl știau de când erau puștoaice și amănuntul că ele făcuseră liceul în același timp cu doamna Harță – erau, prin urmare, colege, – nu le mai determina să țină în fața lui la demnitatea de „om cu școală superioară”, cu bacalaurat. Aveau și ele istoria lor iar poștașul le-o știa.

– Dar de ce vrei s-o piști pe Ema și nu pe mine? întreba Ala. Mă faci geloasă.

– Ne, ne, ne, nee! zice poștașul. Rusoaicele nu trebuie pișcate de fund. Numai ungueroaicele pot înțelege gestul. Rusoaicele pot fi ciupite de țâțe dar asta mi-ar depăși atribuțiile și nu cadrează cu persoana, respectiv cu doamnele. Există doamne și respectiv altfel de doamne. Scuzați-mi radicalele! Binee! Nu-mi îndeplinesc visul... Dar parcă aș mai merita un deți de tărie. E deal subcarpatic. E mic, e rotunjit, e privat...dar tot subcarpatic rămâne și tot deal.

– Dar după „deți” pleci? Sfătosome! Radicalul sfătos!

– În viteză, că la coborâre am viteză mai mare, mai ales dacă mai bag benzină.

Și s-a dus cu ultima dorință împlinită. Ema și Ala s-au uitat lung la hârtia împăturită. Au pus-o pe tava de argint, specială pentru corespondență, au așezat tava în salon, pe măsuta centrală din fața șemineului, s-o vadă „stăpâna”, doamna Harță. Nu se simțeau jignite de ierarhie.